

הבחינה הירושלמית

אביב תשע"ז

שאלון א'

הזמן הניתן לשאלון זה: שלוש שעות וחצי

חומר חובה:

חלק ראשון – ארבע שאלות מתוך שמונה. כל אחת בת 10 נקודות = 40 נקודות

חלק שני – שתי שאלות מתוך ארבע. כל אחת בת 10 נקודות = 20 נקודות

חומר בחירה:

ארבע שאלות מתוך עשר. כל אחת בת עשר נקודות = 40 נקודות

סה"כ = 100 נקודות

- שימו לב לכתוב נכון ולפיסוק מתקבל על הדעת.
- הקפידו לכתוב בכתב יד ברור.
- כתבו תשובות קצרות ומדויקות.
- מותר להשתמש בתנ"ך שלם בלי פירושים ובלי תרגום.

הצלחה רבה!

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

1. חומר החובה

חלק ראשון

השיבו על **ארבע** שאלות (מתוך שמונה).
אל תענו על יותר שאלות מזה ולא על פחות מזה. הקפידו לכתוב בכתב יד ברור.

תורה

1. בראשית, פרק טז

- א. למה מבקשת שרה מאברהם לקחת לאישה את הגר? (3 נקודות)
- ב. מהי התנהגותה של הגר לאחר שהרתה לאברהם? (3 נקודות)
- ג. מהי תגובת שרה לזה? פרטו את דבריכם. (4 נקודות)

2. דברים, פרק לד

- א. מה הראה ה' למשה לפני פטירתו? מדוע? (3 נקודות)
- ב. במה היה משה גדול מכל שאר הנביאים אחריו? (3 נקודות)
- ג. כמה ימים התאבלו בני ישראל על משה? איזו הלכה נלמדת מזה? (4 נקודות)

נביאים ראשונים

3. יהושע, פרק ה

- א. מה עושה יהושע לבני ישראל בפסוקים ב - ח? למה היה צורך בזה? (4 נקודות)
- ב. מתי המן מפסיק לרדת מן השמים? מה אוכלים בני ישראל לאחר מכן? (4 נקודות)

(נקודות)

- ג. הסבירו **שתיים** מארבע המילים הבאות: (2 נקודות)

מְלִים (5)   גְלוּתֵי (9)

שְׁלוּפָה (13)   שֵׁל (15)

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

4. שופטים, פרק ז

- א. למה ה' אומר לגדעון שיותר מדי אנשים באו אֶתוֹ למלחמה? (2 נקודות)
- ב. ה' מבקש מגדעון להוריד את מספר חייליו בשתי דרכים. כתבו בלשונכם מהן שתי הדרכים. (4 נקודות)
- ג. כמה אנשים נותרים לאחר מכן לגדעון? (2 נקודות)
- ד. הסבירו שתיים מארבע המילים הבאות: (2 נקודות)

וַיִּשְׁכֶם (1)

וַאֲצַרְפָּנּוֹ (4)

יֶלֶק (5)

שָׁבְרוּ (15)

נביאים אחרונים

5. ישעיהו, פרק א

- א. ציינו את שלושת הדברים העיקריים בפרק שה' איננו רוצה בהם. (4 נקודות)
- ב. הסבירו את המשל והנמשל בפסוק 8 ואת המשל והנמשל בפסוק 25. (6 נקודות)

6. ירמיהו פרק לב

- א. היכן קנה ירמיהו את השדה? מדוע הוא היה שם? (3 נקודות)
- ב. מה שאל ירמיהו את ה', ומה ענה לו ה'? (4 נקודות)
- ג. הסבירו שלושה מתוך 6 המילים והמונחים הבאים: (3 נקודות – נקודה לכל מילה)
צָרִים (פסוק 2)	מִשְׁפַּט הַגְּאֵלָה (פסוק 7)	וַאֲשַׁקֵּל הַכֶּסֶף (פסוק 10)
לֹא-יִפְּלֵא מִמֶּדָּה (פסוק 17)	עֵוֹן אָבוֹת (פסוק 18)	הַפְּשָׁדִים (פסוק 24)

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

כתובים

7. נחמיה, פרק ב

א. המלך ארתחשסתא שואל את נחמיה " מִדּוּעַ פָּנִיךָ רָעִים". הסבירו את שאלתו

במילים שלכם ? (2 נקודות)

ב. מה עונה לו נחמיה? כתבו במילים שלכם. (3 נקודות)

ג. מה מציע ארתחשסתא לעשות ומה מבקש ממנו נחמיה במקום זאת? (5 נקודות)

8. מגילת רות, פרק ד

א. תארו בקצרה את מעשיו של בועז בפסוקים 1-5. (3 נקודות)

ב. הגואל הקרוב ביותר לרות משנה את דעתו. בתחילה הוא מעוניין לגאול

(פסוק 4) ולאחר מכן הוא משנה את דעתו (פסוק 6).

מדוע? ממה הוא חושש (4 נקודות)

ג. הסבירו **שלוש** מחמש המילים הבאות : (3 נקודות)

סוֹרָה (1)

שֶׁלֶף (7)

הַשְּׁבִית (14)

שִׁבְתָּךְ (15)

תּוֹלְדוֹת (18)

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

חלק שני

השיבו על שתי שאלות (מתוך ארבע).

משנה ותפילה

1. אבות ב: ב

רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר: יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון. וכל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמהם לשם שמים, שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד. ואתם, מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם

א. הסבירו מה הוא "תלמוד תורה עם דרך ארץ". מדוע משבח אותו רבן גמליאל?

(3 נקודות)

ב. מהי "תורה שאין עמה מלאכה" ומדוע, לדעתו, סופה להתבטל ולהביא לחטא?

(4 נקודות)

ג. ממה צריכים להיזהר "העמלים עם הצבור"? (3 נקודות)

תפילה ומשנה

קראו את התפילה והשיבו על השאלות שאחריה (בעמוד הבא)

2. עלינו לשבח

עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדלה ליוצר בראשית,
שלא עשנו כגווי הארצות, ולא שמנו כמשפחות האדמה.
שלא שם חלקנו בהם, וגורלנו ככל-המונים,
שהם משתחוים להבל וריק, ומתפללים אל אל לא יושיע.
ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא
שהוא נוטה שמים ויסד ארץ,
ומושב קרו בשמים ממעל, ושכינת עזו בגבהי מרומים.
הוא אלהינו, אין עוד, אמת מלכנו, אפס זולתו.

הבחינה הירושלמית

מועד א' אביב תשע"ז

- א. על מה אנחנו משבחים את הקב"ה בתפילה זו ועל מה אנו מודים לו? (3 נקודות)
- ב. בתפילה זו יש הרבה מילים נרדפות. ציינו 3 זוגות של מילים נרדפות. (3 נקודות)
- ג. הסבירו ארבע מתוך שבע המילים והביטויים המודגשים: (4 נקודות)
- שם חלקנו   הקל   יושיע   יסד   עזו   מרומים   זולתו

ספרות חדשה

3. מעשה העז - ש"י עגנון

- א. הסיפור מתאר מצב וחוויה של החמצה גדולה. מי בסיפור חש החמצה? מדוע הוא מרגיש כך? מה הוא החמיץ? (5 נקודות)
- ב. למה לדעתכם, חיבר עגנון את סיפור מעשה העז דווקא לאחר עלייתו ארצה? (5 נקודות)

4. אמי זכרונה לברכה - ח"נ ביאליק

אמי, זכרונה לברכה, הייתה צדקת גמורה
ובאלמנותה עניה מרודה.
ויהי ערב שבת, החמה בראש האילנות –
ובביתה לא נר ולא סעדה.

בדקה ומצאה עוד, מעשה נסים, שתי פרוטות –
"הלחם אם נרות!" – פסחה,
רצה ותשב, ובדה הצנומה משאת הקדש:
שני נרות הברכה.

שבעה כוכבים במרום, וליל שבת אמי
שבעה לו נרות – עינים.
היקבע אלהים שבת קדשו? וכי יקבע, מה-תעשה אשה?
יהי שמו מברך על שנים!

- א. כמה נרות הדליקה האם בערב שבת? על מה היא ויתרה כדי להדליק אותם? (4 נקודות)

- ב. האם בוכה בשיר פעמיים, ובכל פעם גורם הבכי לפעולה הפוכה. מה גורם הבכי בכל אחת מן הפעמים? (5 נקודות)

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

2. חומר הבחירה

השיבו על ארבע מעשר השאלות הבאות:

משנה

1. יומא ח: ב

קראו את הקטע מתוך המשנה וענו על השאלות:

"האוכל ביום הפורים פפותבת הגסה כמוה וכגלעינתה, והשותה כמלא לגמיו - חיב. כל האכלים מצטרפין לכפותבת, וכל המשקים מצטרפין למלא לגמיו.

האוכל והשותה אינן מצטרפים".

א. הסבירו מהי ה"כותבת הגסה כמוה וכגלעינתה" (3 נקודות)

ב. למה הכוונה ב"מלא לוגמיו"? (3 נקודות)

ג. הסבירו את 3 המשפטים האחרונים: "כל האוכלין מצטרפין לככותבת.

כל המשקין מצטרפין למלא לגמיו. האוכל ושותה אין מצטרפים". (4 נקודות)

שירת ספרד

2. לבי במזרח - רבי יהודה הלוי

לבי במזרח ואנכי בסוף מערב/ איך אטעמה את אשר אכל ואיך יערב

איכה אשלים נדרי ואסרי, בעוד/ ציון פחבל אדום ואני בכבל ערב

יקל בעיני עזב כל טוב ספרד, כמו/ יקר בעיני ראות עפרות דביר נחרב.

א. מה מרגיש הדובר בשיר? מדוע הוא מרגיש כך? איך הרגשות שלו באים

לביטוי בשיר? (5 נקודות)

ב. בשיר יש ניגודים רבים. ציינו והסבירו שני ניגודים. (2 נקודות)

ג. הסבירו שלוש מתוך שבע המילים המודגשות (יערב, ואסרי, בחבל, בכבל,

יקל, יקר, דביר) (3 נקודות – נקודה לכל מילה)

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

3. כתנות פסים - ר' שלמה אבן עזרא

קראו את השיר וענו על השאלות הבאות:

כְּתָנוֹת פָּסִים לְבֶשׂ הֶגֶן / וְכִסּוֹת רִקְמָה מִדֵּי דָשָׂאוּ
וּמַעֲיֵל תִּשְׁבֹּץ עֵטָה כָּל-עֵץ / וּלְכָל-עֵינֵי הַרְאָה פְּלֹאוּ.
כָּל צִיץ חֲדָשׁ לְזָמֵן חֲדָשׁ / יֵצֵא שׁוֹחֵק לְקִרְאֵת בּוֹאוּ,
אֲדָּ לְפָנֵיהֶם שׁוֹשֵׁן עֶבֶר, / מְלֻדָּ, כִּי עַל הוֹרֵם כְּסָאוּ.
יֵצֵא מִבֵּינֵי מִשְׁמֵר-עֲלִיו / וַיִּשְׁנֶה אֶת בְּגָדֵי כְּלָאוּ
מִי לֹא-יִשְׁתַּנֶּה יֵינוּ עֲלִיו / הָאִישׁ הַהוּא יִשָּׂא חֲטָאוּ.

א. השיר מתאר את הגן באמצעות מטפורות והאנפשה (אנתרופומורפיזם -

מהמילה "אנשים"). ציינו שלוש מטאפורות ו/או האנשות בשיר, והסבירו את

המשמעות של כל אחת מהן. (5 נקודות)

ב. השיר מרמז על חג מסוים. איזה חג, וכיצד הוא בא לידי ביטוי בשיר? (3 נקודות)

ג. הסבירו שתיים מארבע המילים המודגשות בשיר (כסות, פלאו, שוחק, עליו).

(2 נקודות – נקודה לכל מילה)

4. ראה שמש - רבי שלמה אבן גבירול

קראו את השיר וענו על השאלות שאחריו (בעמוד הבא):

רְאֵה שֶׁמֶשׁ לַעֲת עָרַב אֲדָמָה / כְּאֵלוּ לְבָשָׁה תּוֹלַע לְמַכְסָּה,
תִּפְשֵׁט פָּאֲתֵי צִפּוֹן וַיִּמְיוֹ / וְרוּחַ יָם בְּאַרְגָּמֵן תִּכְסֶּה,
וְאַרְץ – עֲזָבָה אוֹתָהּ עֲרַמָּה / בְּצַל הַלְּיָלָה תִּלְוִי וְתַחְסֶּה,
וְהַשֶּׁחַק אֲזִי קָדָר, כְּאֵלוּ / בְּשֶׁקַּע עַל מוֹת יְקוֹתֵיאל מְכַסֶּה.

הבחינה הירושלמית

מועד א' אביב תשע"ז

א. מה מרגיש הדובר בשיר? מדוע? (3 נקודות)

ב. איך מזדהה הטבע עם תיאור רגשותיו של המשורר? (4 נקודות)

ג. הסבירו **שלוש** משש המילים המודגשות (תולע, ימין, ארגמן, תחסה, שחק,

קדר). (3 נקודות – נקודה לכל מילה)

מחשבה דתית של ימי הביניים

5.7. משה בן מימון - מורה הנבוכים - חלק ג: פרק יב

קראו וענו:

"וביאור הדבר שכל רע שיארע לאדם חוזר אל אחד משלשה מינים: המין הראשון מן הרעות, מה שיארע לאדם מצד טבע ההוויה וההפסד, כלומר: מחמת שהוא בעל חומר. כי משום כך נפגעים מקצת בני אדם במומים וחסרונות מלידה, או שיארעו מחמת שינויים הנעשים ביסודות כקלקול האוויר או הברקים ושקיעת האדמה... ואתה מוצא עם זאת, שהרעות הבאות על בני האדם מן המין הזה מעטות מאוד מאוד, ואירוען נדיר מאוד, לפי שאתה תמצא ערים עומדות אלפי שנים לא שקעו ולא נשרפו, וכן נולדים אלפים מבני אדם בתכלית השלמות, ואינו נולד בעל מום כי אם לעתים רחוקות.

המין השני מן הרעות הוא מה שיארע לבני אדם זה מזה, כהשתלטם זה על זה.

והרעות הללו יותר מרעות המין הראשון... אלא שגם מציאותו מעטה, כגון אדם האורב לאדם והורגו או יגנבהו בלילה. אבל יהיה מין זה מן הרעות, כולל בני אדם רבים במלחמות הגדולות. וגם זה אינו מרובה בכל הארץ.

והמין השלישי מן הרעות הוא מה שיארע לאדם ממנו מפעולתו הוא עצמו, וזה הוא המצוי הרבה, והרעות האלה יותר מרעות המין השני בהרבה, ומרעות המין הזה צועקים כל בני אדם. וזהו אשר לא תמצא מי שאינו חוטא בו על עצמו כי אם מעטים... ומין זה נספח הוא לכל המגרעות, כלומר: לגרונות באכילה ובשתייה ובתשמיש, והעסק בהם בהפרזת כמות, או באי סדר, או בהפסד איכות המזון, ויהיה זה סיבה לכל התחלואים והפגעים הגופניים והנפשיים..."

מה הן **שלוש** הסיבות שנותן הרמב"ם לדברים הרעים שקורים לאדם בעולם

הזה? (10 נקודות)

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

סיפורת ושירה ישראלית

5. אביב קר - אהרן אפלפלד

א. האם הנערים יוצאים מהמחבוא מיד כאשר מסתיימת המלחמה? מדוע, לדעתכם? (2 נקודות)

ב. במהלך הסיפור אנו מגלים שהגיבור (המספר) איבד את קולו. מה מסמל אובדן הקול? מה משמעות הדבר הזה? (3 נקודות)

ג. בסוף הסיפור אומרת צייטל: "אינני מבקשת יותר אלא שנהיה שוב כולנו ביחד, כמו בימי הבונקר ור' יצחק וברל נמצאים עמנו, ומוכנה אני אז ללכת מסוף העולם ועד סופו".

הסבירו את דבריה של צייטל ואת תחושותיה. כיצד הדברים האלו תורמים להבנת הסיפור כולו? (5 נקודות)

7. תפוחים מן המדבר – סביון ליברכט

א. כיצד מתמודדת האם עם השינוי שהחליטה הבת לעשות בחייה? תארו בפירוט את תחושותיה של האם, וכיצד הן משתנות במהלך הסיפור. (7 נקודות)

ב. מדוע לדעתכם החליטה רבקה לעזוב את אורח החיים הדתי? (3 נקודות)

8. תפילה (לאה גולדברג)

קראו את השיר וענו על השאלות (בעמוד הבא)

לְמַדְנִי, אֱלֹהֵי, בְּרַד וְהַתְּפַלֵּל
עַל סוּד עֵלָה קָמַל, עַל נְגַה פְּרִי בְּשֵׁל,
עַל הַחֲרוּת הַזֹּאת: לְרֵאוֹת, לְחוּשׁ, לְנִשְׁם
לְדַעַת, לְיַחַל, לְהַכְּשֵׁל.

לִמַּד אֶת שְׁפֹתַי בְּרַכָּה וְשִׁיר הַלֵּל
בְּהַתְּחַדֵּשׁ זְמַנְךָ עִם בְּקָר וְעִם לַיִל,
לְבַל יִהְיֶה יוֹמֵי הַיּוֹם כְּתַמּוּל שְׁלִשׁוֹם
לְבַל יִהְיֶה עָלַי יוֹמֵי הַרְגֵל.

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

א. למה מתפללת הדוברת בבית הראשון ולמה היא מתפללת בבית השני? הסבירו בפירוט! (5 נקודות)

ב. בשיר יש מספר ניגודים. ציינו שני ניגודים, והסבירו האם הם מתיישבים יחדיו. (3 נקודות)

ג. הסבירו שניים מארבעת המילים והביטויים המודגשים: (2 נקודות – נקודה לכל מילה)

קָמַל   לְיַחַל   שִׁיר הַלֵּל   כְּתָמוּל שְׁלֹשׁוֹם

9. גשם בשדה הקרב - יהודה עמיחי

קראו את השיר והשיבו על השאלות הבאות:

גשם בשדה קרב – יהודה עמיחי

לזכר דיקי

גֶשֶׁם יוֹרֵד עַל פְּנֵי רָעִי

עַל פְּנֵי רָעִי הַחַיִּים, אֲשֶׁר

מְכַסִּים רְאֲשֵׁיהֶם בְּשִׁמְכָה—

וְעַל פְּנֵי רָעִי הַמֵּתִים, אֲשֶׁר

אֵינָם מְכַסִּים עוֹד.

א. מה משמעות השם של השיר? איזו מטפורה מופיעה בשיר בעקבות

הכותרת? הסבירו במילים שלכם. (5 נקודות)

ב. השיר יוצר ניגוד בין המתים לבין החיים. כיצד מתאר עמיחי את

ההבדל ביניהם? באיזו מטפורה הוא משתמש כדי לתאר זאת?

(5 נקודות)

הגות ועיון

10. תחיית הלשון – האמנם נס (מרדכי מישור)

מה טוען מרדכי מישור במאמרו? כיצד הוא מוכיח זאת? (10 נקודות)

הצלחה רבה!

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

הבחינה הירושלמית אביב תשע"ז שאלון ב'

הזמן הניתן לשאלון זה : ארבע שעות

חלק ראשון – כתיבת חיבור בעברית = 40 נקודות

חלק שני – הבנת הנקרא = 35 נקודות

חלק שלישי – תרגילי לשון = 25 נקודות

סה"כ = 100 נקודות

שימו לב לכתיב נכון ולפיסוק מתקבל על הדעת.

הקפידו לכתוב בכתב יד ברור.

הצלחה רבה!

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

חלק ראשון

כתיבת חיבור בעברית (40 נקודות)

כתבו חיבור בעברית שאורכו עד שני עמודים (כ-250 מילים לכל היותר) על אחד

הנושאים הבאים:

1. **חקר החלל** – יש שמתנגדים לחקר החלל. הם טוענים שתכנית החלל יקרה מאוד, ובכסף שמושקע בה היה אפשר לעזור לעניים ולהאכיל אנשים רעבים. מה דעתכם? כתבו על החסרונות ועל היתרונות שבמחקר החלל, הביעו את עמדתכם ונמקו אותה.
2. **השפה העברית** – האם לפי דעתכם כל יהודי העולם צריכים ללמוד עברית? מדוע? מה המשמעות של השפה העברית בשבילכם?
3. **נגישות לנכים** – בישראל יש חוק הקובע כי מקומות ציבוריים כמו אולמות קולנוע, מסעדות, ספריות, בתי ספר, אוניברסיטאות ועוד צריכים להיות נגישים לנכים. מדוע יש צורך בחוק הזה? איך החוק יכול לעזור לנכים? האם לדעתכם יש צורך בחוק כזה?
4. **סרטים בבית הספר** – יש הטוענים כי צפייה בסרטים במסגרת השיעורים בבית הספר רק מבדרת את התלמידים אך אינה מלמדת אותם דבר. מה דעתכם? נמקו.
5. **מעבר מארץ לארץ** – בישראל יש אנשים רבים שהגיעו לכאן מארצות שונות ומתרבויות שונות. יש שאומרים כי אנשים אלה לא יצליחו לעולם להרגיש בישראל בנוח, לא ירגישו אף פעם שייכים לחלוטין, ותמיד ייחשבו זרים מעט. מה דעתכם? נמקו. הציעו דרכים להתמודדות עם קשיים בקליטה של עולים לארץ ישראל.

(40 נקודות. מתוך: תנ"ך – 20 נקודות; דקדוק – 7 נקודות; אוצר מילים – 7 נקודות; כתיב – 6 נקודות).

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

חלק שני

הבנת הנקרא (35 נקודות)

קראו את הקטע הזה, והשיבו על השאלות שאחריו:

אל תעצרו את ה"שיימינג" (ביוש), תתמודדו אתו

מעובד על פי שמואלי, א' (22 ביוני 2015 אתר nrg)

בחודשים האחרונים נמצא "אויב המדינה" החדש: ביוש - שיימינג (shaming).
האויב הזה יכול להכות באישון לילה או לאור יום, הוא נמצא בכל מקום, מסוגל
לפגוע בכל אחד.

כדי להילחם באיום התכנסו השבוע חברי הכנסת לישיבת חירום, כדי לדון
5 בהשפעות של השיימינג. בישיבה השתתפו נציגים של חברת פייסבוק (Facebook).
פייסבוק הודיעה שהיא עשויה לגייס דוברי עברית כדי לטפל בתלונות של גולשים
(surfers) מישראל על שיימינג ברשת, אבל כדאי שנדע: השיימינג הוא לא אויב.
השיימינג הוא אנחנו.

האם מותר לתלמידים להחרים את המכולת שמחוץ לבית הספר כדי שהמחירים
10 יהיו זולים יותר? האם כדאי לעשות חרם על חברות שלא נותנות לעובדים שלהן
זכויות סוציאליות?

שיימינג הוא פעולה דומה לחרם — אבל ברשת האינטרנט. כלומר - זוהי
התארגנות חברתית וירטואלית, שהמטרה שלה הוא לשנות מצב לא טוב, או לשמור
על מצב קיים מפני איום וסכנה. בפייסבוק, זה בא לידי ביטוי בתמונות, תגובות
15 ופרסומים, למשל: פרסום סרטון של נוסעים במטוס שהתנהגו באלימות ובשפה
גסה, צילום של אדם שאינו נכה חונה בחניית נכים או כתיבת "פוסט" על עיכוב
מכתבים או חבילות בסניף דואר.

הבחינה הירושלמית

מועד א'

אביב תשע"ז

- הרשתות החברתיות **מפיצות** רעיונות בקלות רבה, ולהפצה הזו יש כוח. אפשר להשתמש בכוח הזה למטרות טובות, למשל: לדרוש **התנהגות ראויה** או שירות ראוי יותר מרשויות, ממעסיקים, מבעלי תפקידים ומ"סתם" אזרחים. בתחום מדעי החברה מכנים את הדרישה הזאת "פיקוח חברתי". לכלי התקשורת, לאנשי ציבור ולמשטרה יש כוח דומה של **פיקוח**, אבל משום מה, מנסים **להגביל** רק את הכוח שבידי הציבור ואת **חופש הביטוי** שלו.
- 20
- כמו בכל חרם או התארגנות חברתית, יש מקרים שבהם **המטרה** של השיימינג פחות טובה ופחות ערכית, והנפגעים העיקריים הם ילדים ובני נוער. היו גם מקרים שהמטרה המקורית של השיימינג הייתה טובה, אבל חלו טעויות בעובדות ונגרם נזק. להיות מטרה לשיימינג — זה נורא, אבל אפשר להתמודד עם המצב. למשל, אם עובד נפגע משיימינג, המעסיק שלו יכול להגן עליו וכך **לצמצם** את הנזק.
- 25
- רגע לפני שהצעות החוק נגד שיימינג יעשו כל אדם לפושע אפשרי, ראוי שנדרוש ממעסיקים לנהוג באחריות רבה יותר ולהגן על העובדים שלהם. בנוסף, הגיע הזמן שגם כלי התקשורת יפעלו בצורה הוגנת כלפי האנשים שהם מציגים. משתתפים בתכניות ריאליטי, למשל, מוצגים לעתים קרובות בצורה שלילית. במקרים כאלו, כלי התקשורת צריכים לקחת אחריות ולהגן על הנפגעים.
- 30
- כאשר אנשים שנפגעו משיימינג יזכו להגנה, יושג **האיזון** המתבקש בין הזכות לפרטיות ובין חופש הביטוי.
- 35

1. השיבו על חמש משבע השאלות הבאות (א-ז) (לכל שאלה – 6 נקודות):

- א. האם הכותב מתנגד לתופעת השיימינג או תומך בה? איך הוא מנמק את דעתו?
- ב. אילו יתרונות יש בעיני הכותב לשיימינג?
- ג. אילו חסרונות יש בעיני הכותב לשיימינג?
- ד. למה התכנסו חברי הכנסת לשיבת חירום? מי עוד השתתף בישיבה?
- ה. הכותב אומר שהשיימינג דומה לחרם. מדוע? במה הם דומים?
- ו. איך אפשר להקטין את הנזקים של השיימינג? תנו שתי דוגמאות מתוך המאמר.
- ז. האם אתם מסכימים עם הכותב? נמקו את דעתכם והסבירו מדוע!

2. בחרו חמש מתוך המילים או הביטויים המודגשים בטקסט, הסבירו את פירושם

וכתבו לכל אחד מהם משפט: (שתי נקודות לכל מילה)

אויב	לפגוע	התכנסו	נציגים
תלונות	חרם	זכויות	פרסום
נכה	עובדות	מפיצות	התנהגות ראויה
פיקוח	להגביל	חופש הביטוי	מטרה
עובדות	לצמצם	להגן	איזון

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

חלק שלישי

תרגילי לשון (25 נקודות)

א. הטיית פעלים (4 נקודות, נקודה אחת לכל פועל)

1. מחר אני _____ את הסרט היפה והחיה.
(לראות)
2. ראיתי שהחתולה _____ לפחו _____ עצמות.
(להיכנס) (לאכול)
3. הוא חשב שהתינוקות _____ מחר כל היום במעון.
(לבכות)

ב. מילות יחס (3 נקודות, נקודה אחת לכל מילת יחס)

1. כתבו את מילת היחס בצורה הנכונה:
  - * שחר הוא ילד מקובל. כולם רוצים להזמין _____ למסיבת יום ההולדת.
(את)
  - * היא רצתה להישאר בבית הספר עד מאוחר אז הלכתי הביתה _____.
(בלעדי)
  - * אני עושה מסיבה _____ מחר לכבוד האביב. אתם רוצים לבוא?
(אצל)
2. בחרו מילת יחס נכונה, וכתבו אותה בצורה הנכונה: (3 נקודות, נקודה לכל מילת יחס)
  - * הארנב היה כל-כך חמוד שלא יכולתי להפסיק להביט _____.
  - * הם פגשו חבר ותיק ודיברו _____ הרבה מאוד זמן.
  - * עזרתי _____ ללמוד למבחן והוא אפילו לא אמר תודה.

הבחינה הירושלמית

מועד א'
אביב תשע"ז

ג. מילות קישור

בחרו מילת קישור מתאימה (5 נקודות, נקודה אחת לכל מילת קישור)

1. אני אוהב לאכול פרות _____ תפוחים, תפוזים ואפרסקים.
(בגלל, כמו, גם)

2. הורדתי את כל הבגדים למחסן _____ לפנות מקום בבית.
(לכן, כדי, כי)

3. שלחתי לו הודעה בוואצאפ _____ הוא לא קיבל אותה.
(אבל, מפני ש, אחרי)

4. היא הבריאה לגמרי. _____ הרופאה והתרופות היא כבר לא חולה.
(אבל, אף על פי, בזכות)

5. העגלה נשברה ו _____ הייתי צריכה לסחוב את התינוק על הידיים.
(למרות זאת, לכן, לעומת זאת)

ד. מין ומספר

הפכו מצורת יחיד לצורת רבים בכל מקום שאפשר (6 נקודות, 3 נקודות לכל תשובה נכונה)

דוגמה: חתול שחור רדף אחרי עכבר לבן.

חתולים שחורים רדפו אחרי עכברים לבנים.

1. ישבתי בשיעור המשעמם וחשבתי על החופש הגדול.

---

2. הוא נכנס לחדר הגדול וגילה שהוא לא מכיר שם אף אחד.

ה. יידוע

הבחינה הירושלמית

מועד א'

אביב תשע"ז

הוסיפו יידוע ואת המילה "את" בכל מקום שאפשר (4 נקודות, 2 נקודות לכל תשובה)

דוגמה: קניתי פרחים יפים לתלמידה חדשה שהגיעה לכיתה שלנו.
קניתי את הפרחים היפים לתלמידה החדשה שהגיעה לכיתה שלנו.

1. יוסף מכר ספרים משומשים לעובדי ניקיון רבים.

---

2. ילדה רוצה לקנות בלונים אדומים לכבוד מסיבת יום הולדת גדולה וחגיגית.

הצלחה רבה!